

فصلنامه دانش انتظامی سمنان ، دوره یازدهم ، شماره چهارم ، تابستان ۱۴۰۰

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۵/۰۹

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۰۵/۲۴

صفحات: ۸۴ - ۴۹

شناسایی عوامل موثر بر وقوع خودکشی در بین ساکنین استان سمنان و ارائه راهکارهای کاهش آن با تاکید بر آموزه های دینی

نویسنده:

حسین نوروزیان*

چکیده

خودکشی معضلی است که امروزه گریبانگیر جوامع بشری شده است و متأسفانه آمار آن به شدت رو به افزایش می باشد. اگر چه آمار خودکشی در ایران نسبت به کشورهای صنعتی پایین می باشد اما در سالهای اخیر شاهد افزایش آمار آن می باشیم که موجبات نگرانی مسئولان و شناخت عوامل آن و راهکارهای برخورد با آن را به وجود آورده است. نتایج تحقیقات نشان داده است که آموزه های دینی می تواند به عنوان راهکاری در پیشگیری از مشکلات روانی از جمله خودکشی موثر باشد. این پژوهش که در استان سمنان انجام شده است به دنبال شناسایی عوامل موثر بر وقوع خودکشی در بین ساکنین استان سمنان و ارائه راهکارهای کاهش آن با تاکید بر آموزه های دینی می باشد و از نظر هدف کاربردی بوده و از لحاظ روش گردآوری اطلاعات، توصیفی و از نوع پیمایشی - تحلیلی میباشد. جامعه مورد مطالعه خانواده کسانی است که به نوعی با پدیده خودکشی درگیر بوده اند که تعداد آنها حدود ۵۰۰ نفر میباشد و نمونه آماری ۲۱۷ نفر می باشد که به طور تصادفی انتخاب شده اند. یافته های پژوهش نشان داد که عوامل فرهنگی، عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل خانوادگی، عوامل فردی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر دارد. همچنین آموزه های دینی بر رابطه عوامل فرهنگی و عوامل اقتصادی و عوامل اجتماعی و عوامل خانوادگی و عوامل فردی با کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

کلمات کلیدی: خودکشی، آموزه های دینی، پیشگیری از خودکشی، سمنان

مقدمه

دلایل زیادی برای خودکشی وجود دارد. سن، جنسیت، وضعیت تأهل، سطح تحصیلات، فصول و همچنین ابعاد کمی و کیفی این فاجعه تردیدی در لزوم بررسی و برنامه ریزی برای کاهش خودکشی باقی نمی گذارد. علی رغم اینکه میزان خودکشی در ایران در مقایسه با سایر کشورهای جهان به ویژه کشورهای صنعتی کم است، با این حال، روند افزایشی آن، به ویژه در سال های اخیر، موجب نگرانی کارشناسان اجتماعی شده است. عوامل زیادی در ایجاد خودکشی نقش دارند که از جمله آنها می توان به فقر، عشق، ناکامی و مشکلات روحی و روانی و ... اشاره کرد که البته برای هر کدام از آنها راهکارهایی وجود دارد که یکی از آنها شناخت آموزه های دینی می باشد. نتایج تحقیقات نشان داده که آموزه های دینی در پیشگیری از بیماری های سلامت روان از جمله افسردگی و خودکشی نقش دارد. مطالعات علمی در خصوص نقش دین بر کاهش خودکشی از اواخر قرن نوزدهم آغاز شد، اما این مطالعات بیشتر به مقایسه فراوانی خودکشی های ما بین مسیحیان پروتستان و کاتولیک پرداخته است. با توجه به تأثیر فوق العاده اسلام در کاهش میزان خودکشی در جوامع اسلامی، تاریخچه مطالعات علمی در این زمینه طولانی نیست و فقط به چند دهه گذشته برمی گردد. خودکشی و اقدام به خودکشی در دین مبین اسلام عملی ننگین و گناهی بزرگ تلقی می شود که می تواند صدمات جبران ناپذیری روحی و روانی به خانواده ها وارد کند.

در گذشته، در مورد تأثیر آموزه های دینی بر سلامت روان بحث های زیادی صورت گرفته بود و در سال های اخیر، روان شناسان توجه ویژه ای به نقش دین در تأمین سلامت روان و درمان بیماری های روانی داشته اند. آنها معتقدند که با ایمان به خدا و برخورداری از نگرش مذهبی، نیرویی خارق العاده وجود دارد که به انسان نوعی قدرت معنوی می بخشد و به او کمک می کند تا سختی های زندگی و نگرانی ها و اضطراب هایی را که بسیاری از مردم زمان ما دارند تحمل کند.

ما در این پژوهش در پی آنیم که با تأکید بر آموزه های دینی به شناسایی عوامل موثر بر وقوع خودکشی در بین ساکنین استان سمنان بپردازیم.

اهمیت و ضرورت پژوهش

خودکشی مشکلی است که گریبان جوامع را چه پیشرفته و چه توسعه نیافته می گیرد، که در هر کدام متناسب با خصوصیات و ویژگی های آن جامعه نمایان می شود، که به دلیل روند فزاینده ای که در جامعه دارد تأثیرات مخرب و سوزاننده ای هم برای عامل و هم برای خانواده و هم در سطح وسیع تر، برای جامعه ای که فرد به آن وابسته است دارد. و خصوصاً برای سرمایه های ملی و انسانی، یعنی نسل جوان، بسیار مخرب و خطرناک است.

امروزه خودکشی در بسیاری از کشورها یکی از بزرگترین معضلات بهداشت روانی و اجتماعی است. در بسیاری از کشورها، خودکشی به طور قابل توجهی بالاتر از تعداد مرگ های ناشی از تصادفات است و در برخی دیگر، به ویژه در گروه های سنی جوان تر، خودکشی پس از تصادفات به عنوان یکی از دلایل اصلی مرگ قرار گرفته است. میزان خودکشی در میان مسلمانان و جوامع اسلامی کمتر از جوامع دیگر است زیرا آموزه های دینی مانند صبر در برابر مشکلات، عواقب پس از خودکشی و کمک به حل مشکلات مشابه در جلوگیری از این امر موثر است.

میزان خودکشی زنان و مردان در ایران نسبت به اکثر کشورهای جهان به ویژه در جوامع غربی کمتر است، اما در خاورمیانه زیاد است. طبق آمار سازمان بهداشت جهانی سالانه یک میلیون نفر بر اثر خودکشی فوت می کنند و این یعنی در هر ۶۰ ثانیه یک نفر در دنیای اثر خودکشی جان خود را از دست می دهد و طبق خلاصه سالنامه پزشکی قانونی، در سال ۹۸، ۵۱۴۳ نفر خودکشی کامل داشتند که از این تعداد ۳۶۲۶ نفر از آنها مرد و ۱۵۱۷ نفر از آنها زن بودند، این درحالیست که در سال ۹۷ طبق این گزارش، ۵۱۰۱ نفر بر اثر خودکشی کامل فوت کردند. نرخ خودکشی در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷، ۰.۸ درصد افزایش یافته است، زمانی که روند آمارهای خودکشی مورد بررسی قرار می گیرد نشان می دهد که هر ساله آمار خودکشی افزایش می یابد.

بر همین اساس، خودکشی همچنان موضوع تحقیقات علمی بسیاری در سراسر جهان است و دانشمندان از جدیدترین روشهای موجود برای جلوگیری از میزان خودکشی در جهان استفاده می کنند. با توجه به اهمیت پدیده خودکشی و پیامدهای فراوان آن، محققین بر شناسایی عوامل موثر در وقوع خودکشی و عوامل بازدارنده آن تأکید دارد.

بنابراین دستیابی به این عوامل نیاز به مطالعه جامع و کامل محققان دارد. متأسفانه، در این زمینه، به ویژه در استان سمنان، تحقیقات جامع و کاملی به درستی انجام نشده است.

استان سمنان اگر چه در مقایسه با سایر استان های کشور، کمترین آمار خودکشی را دارد، اما آمارها نشان از روند صعودی آمار خودکشی در استان دارد. این افزایش آمار، برنامه ریزی برای کاهش و کنترل این آسیب را ضروری می سازد و جهت ارائه ی راهکار در خصوص پیشگیری از وقوع این عمل، اولین گام، شناخت عوامل وقوع آن می باشد.

با توجه به مطالب فوق تحقیق در مورد بررسی و شناسایی عوامل موثر بر وقوع خودکشی در بین ساکنین استان سمنان و ارائه راهکارهای کاهش ان با تاکید بر آموزه های دینی ضروری به نظر می رسد.

اهداف پژوهش

اهداف اصلی

بررسی تاثیر عوامل موثر بر وقوع خودکشی در استان سمنان

بررسی تاثیر آموزه های دینی بر رابطه عوامل موثر بر خودکشی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان

اهداف فرعی

بررسی تاثیر عوامل فرهنگی بر وقوع خودکشی در استان سمنان

بررسی تاثیر عوامل اقتصادی بر وقوع خودکشی در استان سمنان

بررسی تاثیر عوامل اجتماعی بر وقوع خودکشی در استان سمنان

بررسی تاثیر عوامل خانوادگی بر وقوع خودکشی در استان سمنان

بررسی تاثیر عوامل فردی بر وقوع خودکشی در استان سمنان

بررسی تاثیر آموزه های دینی بر رابطه عوامل فرهنگی و کاهش وقوع خودکشی در

استان سمنان

بررسی تاثیر آموزه های دینی بر رابطه عوامل اقتصادی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان

بررسی تاثیر آموزه های دینی بر رابطه عوامل اجتماعی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان

بررسی تاثیر آموزه های دینی بر رابطه عوامل خانوادگی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان

بررسی تاثیر آموزه های دینی بر رابطه عوامل فردی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان

فرضیات پژوهش

فرضیات اصلی

عوامل بسیاری بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر دارد.

آموزه های دینی بر رابطه عوامل موثر بر خودکشی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیات فرعی

عوامل فرهنگی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر دارد.

عوامل اقتصادی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر دارد.

عوامل اجتماعی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر دارد.

عوامل خانوادگی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر دارد.

عوامل فردی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر دارد.

آموزه های دینی بر رابطه عوامل فرهنگی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

آموزه های دینی بر رابطه عوامل اقتصادی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان
تاثیر معنادار دارد.

آموزه های دینی بر رابطه عوامل اجتماعی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان
تاثیر معنادار دارد.

آموزه های دینی بر رابطه عوامل خانوادگی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان
تاثیر معنادار دارد.

آموزه های دینی بر رابطه عوامل فردی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان
معنادار دارد.

چارچوب نظری و مدل مفهومی پژوهش

دورکیم و فروید علی رغم تفاوت های بسیاری که در نظریات خود با یکدیگر دارند در یک زمینه اشتراک عقیده دارند. هر دو اعمال فرد را در نتیجه نیروهای پرتوانی که فرد کنترل محدودی روی آنها دارد ، می دانند.

دورکیم این نیروها را در «اجتماع» و فروید آنها را در «ضمیر ناخودآگاه» جایگزین می دانست البته دورکیم دو دسته علت فرا احتمالی را نیز برشمرده که عبارتند از : آمادگی اندامی- روانی و خصوصیات محیط طبیعی وی معتقد به وجود تمایل به خودکشی در سرشت انسان است و اشاره می کند که تاثیر آب و هوا که غیر مستقیم بر اندام ها اثر می گذارند را نباید نادیده گرفت (استنگل، ۱۳۴۷)

با مبنا قرار دادن مؤلفه های علت، انگیزه و شرط، در بررسی آیات و روایات میتوان اذعان کرد که ریشه بسیاری از خودکشیها در مشکلات ارتباطی میان انسان با خدا، خود و دیگران است. (مشایی و عقداپی، ۱۳۹۸)

علل خودکشی را می توان در پنج مقوله مورد بررسی قرار داد:

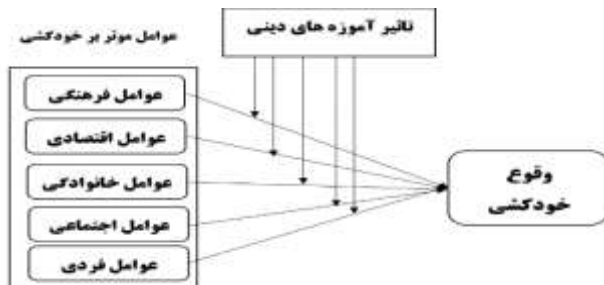
عوامل فرهنگی

عوامل اقتصادی

عوامل اجتماعی

عوامل خانوادگی

عوامل فردی

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی بوده و از لحاظ روش گردآوری اطلاعات، توصیفی و از نوع پیمایشی - تحلیلی می باشد.

در این پژوهش جامعه مورد مطالعه خانواده کسانی است که به نوعی با پدیده خودکشی درگیر بوده اند که تعداد آنها حدود ۵۰۰ نفر می باشد و تعداد نمونه آماری ۲۱۷ نفر می باشد که به طور تصادفی از بین کسانی که خودکشی ناموفق داشته اند و اعضای خانواده کسانی که خودکشی موفق یا ناموفق را تجربه کرده اند.

پرسشنامه اول تحقیق در خصوص تاثیر عوامل مختلف بر وقوع خودکشی دارای ۴۸ گویه در پنج بخش عوامل فرهنگی، عوامل اقتصادی، عوامل اجتماعی، عوامل خانوادگی و عوامل فردی موثر می باشد که پاسخهای آن در یک طیف لیکرت طبقه بندی شده است.

جدول ۱- تحلیل عاملی اکتشافی پرسشنامه پژوهش

نام متغیر	گویه ها	بار عاملی مرحله اول	بار عاملی پس از حذف متغیرها	معناداری آزمون بارتلت	درجه آزادی	مقدار تقریبی ۲X	معیار کفایت نمونه گیری KMO
عوامل فرهنگی	CF ^۱	۰/۴۱۱	۰/۶۸۹	۰/۰۰۰	۱	۱۸/۰۳۱	۰/۵۰۰
	CF ^۲	۰/۶۷۸	۰/۶۹۶				

				-	۰/۲۶۳	CF ^۳	
۰/۶۲۰	۴۳/۱۵۸	۳	۰/۰۰۰	-	۰/۲۸۵	EF ^۱	عوامل اقتصادی
				۰/۴۵۵	۰/۴۰۵	EF ^۲	
				-	۰/۲۷۷	EF ^۳	
۰/۵۶۱	۴۳/۱۵۸	۳	۰/۰۰۰	-	۰/۲۳۶	SF ^۱	عوامل اجتماعی
				-	۰/۲۷۲	SF ^۲	
				۰/۶۶۹	۰/۶۱۷	SF ^۳	
۰/۵۷۳	۴۳/۱۷۳	۳	۰/۰۰۰	۰/۶۲۱	۰/۴۳۵	FF ^۱	عوامل خانوادگی
				۰/۶۷۶	۰/۶۲۳	FF ^۲	
				-	۰/۲۵۷	FF ^۳	
				-	۰/۲۳۹	FF ^۴	
۰/۵۷۳	۴۱/۱۷۲	۳	۰/۰۰۰	۰/۶۲۱	۰/۴۱۷	IF ^۱	عوامل فردی
				۰/۶۷۶	۰/۶۳۱	IF ^۲	
				-	۰/۳۵۷	IF ^۳	
				-	۰/۲۷۱	IF ^۴	
۰/۶۲۳	۵/۲۹۱	۳	۰/۰۰۰	۰/۶۷۷	۰/۶۷۴	SO ^۱	وقوع خودکشی
				۰/۶۵۹	۰/۶۴۷	SO ^۲	
				-	۰/۰۰۵	SO ^۳	
				-	۰/۲۷۷	SO ^۴	
				-	۰/۲۶۹	SO ^۵	
				۰/۳۹۱	۰/۳۶۹	SO ^۶	
				-	۰/۲۹۱	SO ^۷	
				-	۰/۲۳۶	SO ^۸	
				۰/۴۳۳	۰/۴۱۱	SO ^۹	

				-	۰/۲۷۵	SO۱۰	
				-	۰/۲۱۹	SO۱۱	
				-	۰/۲۷۷	SO۱۲	
				-	۰/۲۰۷	SO۱۳	
				-	۰/۰۹۸	SO۱۴	
				-	۰/۲۷۴	SO۱۵	
				-	۰/۲۸۲	SO۱۶	
				-	۰/۲۶۹	SO۱۷	
				۰/۷۳۶	۰/۷۳۰	RT۱	
				۰/۶۲۱	۰/۵۳۳	RT۲	
				-	۰/۲۷۶	RT۳	
				-	۰/۲۷۵	RT۴	
				-	۰/۲۱۹	RT۵	
				-	۰/۲۷۷	RT۶	
				-	۰/۲۰۷	RT۷	
				-	۰/۰۹۸	RT۸	
				-	۰/۲۷۴	RT۹	
				-	۰/۲۸۲	RT۱۰	
				-	۰/۲۶۹	RT۱۱	
				-	۰/۲۷۵	RT۱۲	
				-	۰/۲۱۹	RT۱۳	
				۰/۳۳۴	۰/۳۰۸	RT۱۴	
۰/۵۵۷	۴۵/۷۰۲	۳	۰/۰۰۰				آموزه های دینی

با بررسی آزمون بارتلت و KMO به عنوان شاخص کفایت نمونه گیری به این نتیجه می رسیم که مقادیر هر دو شاخص در سطح مطلوب هستند. مقدار استاندارد KMO برای

همه متغیرها بیش از ۰.۵ است و مقدار قابل توجه آزمون بارتلت کمتر از ۰.۰۵ است که نشان می دهد اندازه نمونه برای تجزیه و تحلیل مناسب است. همچنین مقدار اشتراک برای موارد کمتر از ۰.۳ که از تجزیه و تحلیل حذف شده است.

جدول ۲- قابلیت اطمینان ترکیبی و ضریب آلفای کرونباخ متغیرهای تحقیق

نام اختصاری متغیر	متغیر	نوع مقیاس	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی
CF	عوامل فرهنگی	لیکرت ۵ نقطه ای	۰/۶۱۷	۰/۸۱۹
EF	عوامل اقتصادی	لیکرت ۵ نقطه ای	۰/۶۲۹	۰/۷۸۹
SF	عوامل اجتماعی	لیکرت ۵ نقطه ای	۰/۶۷۳	۰/۸۱۷
FF	عوامل خانوادگی	لیکرت ۵ نقطه ای	۰/۶۳۸	۰/۷۶۵
IF	عوامل فردی	لیکرت ۵ نقطه ای	۰/۶۱۷	۰/۷۱۷
RT	آموزه های دینی	لیکرت ۵ نقطه ای	۰/۶۷	۰/۸۰۹
SO	وقوع خودکشی	لیکرت ۵ نقطه ای	۰/۵۱۷	۰/۸۲۳

همانطور که مشاهده می شود مقدار ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی در جدول فوق نشان داده شده و ملاحظه می شود که این ضرایب همگی بالاتر از ۰/۶ می باشند. بنابراین مدل اندازه گیری از پایایی سازه مناسبی برخوردار است.

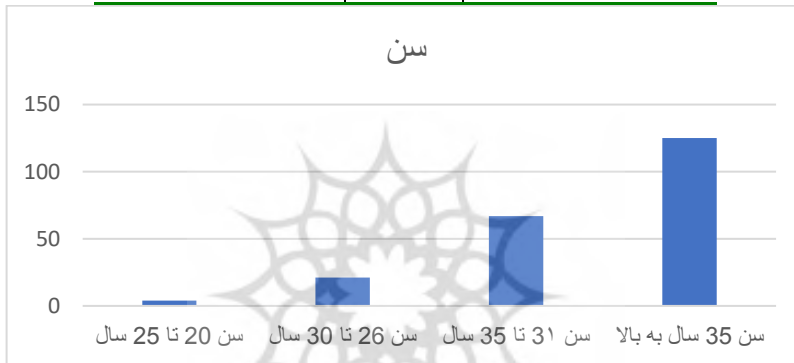
یافته های توصیفی

وضعیت پاسخ دهندگان از نظر سن

با توجه به پرسشنامه و اطلاعاتی که شرکت کنندگان در مورد سن آنها پر کرده اند، داده هایی بدست آمده است که در جدول ۳، فراوانی داده ها بر اساس سن نشان داده شده است.

جدول ۳- فراوانی داده ها بر اساس سن

سن	فراوانی	درصد فراوانی
سن ۲۰ تا ۲۵ سال	۴	۱.۸۵
سن ۲۶ تا ۳۰ سال	۲۱	۹.۶۸
سن ۳۱ تا ۳۵ سال	۶۷	۳۰.۸۷
سن ۳۵ سال به بالا	۱۲۵	۵۷.۶
مجموع	۲۱۷	۱۰۰

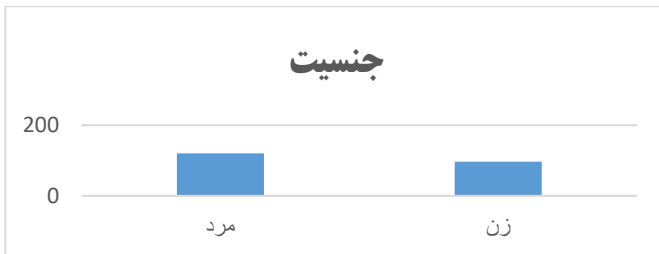
شکل ۲- نمودار فراوانی داده ها بر حسب سن

وضعیت پاسخ دهندگان از نظر جنسیت

با توجه به پرسشنامه و اطلاعاتی که شرکت کنندگان بر اساس جنسیت پر کرده اند، داده‌ها همانطور که در جدول ۴- فراوانی داده نشان داده شده است، بدست آمده اند.

جدول ۴- فراوانی داده ها بر حسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
مرد	۱۲۰	۵۵.۳
زن	۹۷	۴۴.۷
مجموع	۲۱۷	۱۰۰

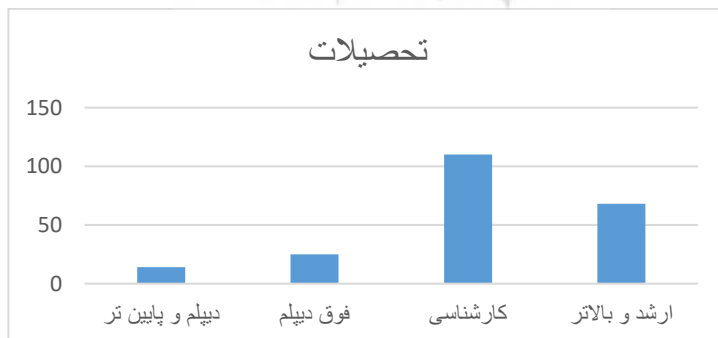
شکل ۳- نمودار فراوانی داده‌ها بر حسب جنسیت

وضعیت پاسخ دهندگان از نظر تحصیلات

با توجه به پرسشنامه و اطلاعاتی که توسط شرکت کنندگان براساس سطح تحصیلات پر شده است، داده‌ها همانطور که در جدول ۵- فراوانی داده نشان داده شده است، بدست آمده‌اند.

جدول ۵- فراوانی داده‌ها بر حسب سطح تحصیلات

سطح تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
دیپلم و پایین تر	۱۴	۶.۴۵
فوق دیپلم	۲۵	۱۱.۵۲
کارشناسی	۱۱۰	۵۰.۷
ارشد و بالاتر	۶۸	۳۱.۳۳
مجموع	۲۱۷	۱۰۰

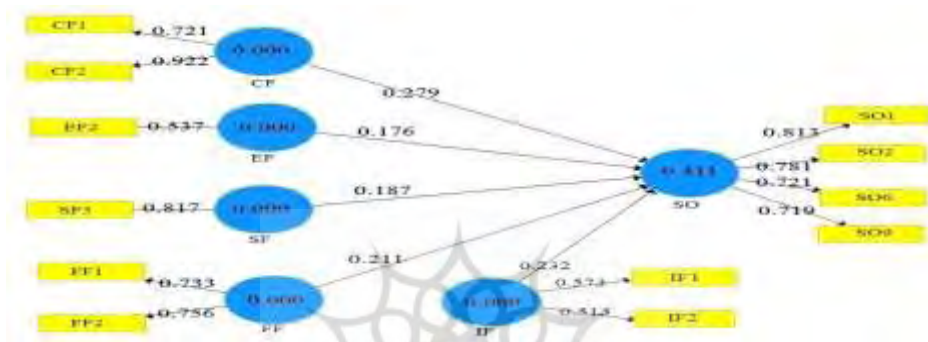

شکل ۴- نمودار فراوانی داده‌ها بر حسب سطح تحصیلات

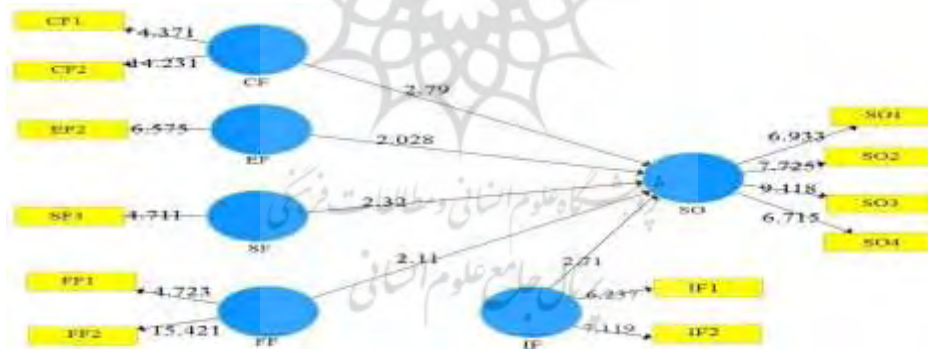
آمار استنباطی

بررسی مدل تحقیق

در هر مطالعه، محقق سعی می کند با جمع آوری اطلاعات به روش علمی و همچنین بررسی صحیح، پاسخ پرسش های تحقیق را پیدا کند. با تجزیه و تحلیل داده ها، مدل معادله ساختاری زیر بدست می آید:

شکل ۵- مدل مفهومی برازش شده در حالت تخمین استاندارد

شکل ۶- مدل مفهومی برازش شده در حالت معناداری پارامترها

در مدل، شکل شماره ۵، ضرایب مسیر یا استفاده از ضریب بتا (β) مشخص شده است. همچنین مقادیر (T- values) در مدل در شکل شماره ۶ نشان داده شده است. یکی دیگر از خروجی های نرم افزاری که در شکل بالا مشاهده می شود ضریب R^2 است که در شکل بالا درون دایره هر متغیر درون زا نشان داده شده است (یعنی متغیر پنهانی که فرض می شود تحت تأثیر یک یا چند متغیر پنهان دیگر قرار دارد). این ضریب نشان دهنده درصد واریانس

متغیر پنهان است که با متغیرهای نهفته تأثیرگذار بر آن توضیح داده می شود (کوک ، ۲۰۱۰). به عنوان مثال، متغیر وقوع خودکشی درون زا است و متغیرهای دیگر تحت تأثیر آن قرار می گیرند. مقدار شاخص R^2 برابر با ۰/۴۱۱ تعیین شده است. در ادامه بر اساس نتایج بدست آمده از نرم افزار Smart PLS ، مدل داخلی و خارجی (مدل اندازه گیری و مدل ساختاری) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و فرضیه های تحقیق مورد بررسی قرار می گیرد.

تحلیل مدل اندازه گیری

در این مرحله، تعیین می شود که آیا مفاهیم نظری به درستی توسط متغیرهای مشاهده شده اندازه گیری شده اند یا خیر؟ بدین منظور روایی و پایایی آنها بررسی می گردد. در یک مدل PLS، پایایی هر یک از نشانگرهای^۱ متغیرهای مکنون (سازه ها^۲)، سازگاری درونی^۳ (پایایی سازه^۴) و همچنین روایی همگرا^۵ و روایی افتراقی^۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد.

پایایی نشانگرهای متغیرهای مکنون:

قابلیت اطمینان هر یک از نشانگرهای متغیر پنهان در مدل PLS با توجه به میزان بارهای عملیاتی هر نشانگر تعیین می شود. مقدار هر یک از بارهای عملیاتی نشانگرهای متغیر مربوطه باید بیشتر یا برابر با ۰.۵ باشد (فالکر و میلر ۱۹۹۲).^۷ در جدول ۶، مقدار بارهای عاملی برای شاخص های متغیرهای نهفته تحقیق دیده می شود.

^۱ Indicators

^۲ Individual reliability of each item for constructs

^۳ Internal consistency

^۴ Internal consistency

^۵ Construct validity

^۶ Convergent validity

^۷ Falk & Miller

جدول ۶- بارهای عاملی متغیرهای پژوهش

T- VALUE	آموزه های دینی	وقوع خودکشی	عوامل فردی	عوامل خانوادگی	عوامل اجتماعی	عوامل اقتصادی	عوامل فرهنگی	متغیر / نشانگرها
۴/۳۷۱							۰/۷۲۱	CF ^۱
۱۴/۲۳۱							۰/۹۲۲	CF ^۲
۶/۵۷۵						۰/۵۳۷		EF ^۲
۴/۷۱۱					۰/۸۱۷			SF ^۳
۴/۷۲۳				۰/۷۳۳				FF ^۱
۱۵/۴۲۱				۰/۷۵۶				FF ^۲
۶/۲۳۷			۰/۵۷۳					IF ^۱
۷/۱۱۹			۰/۵۱۳					IF ^۲
۶/۹۳۳		۰/۸۱۳						SO ^۱
۷/۷۲۵		۰/۷۸۱						SO ^۲
۹/۱۱۸		۰/۷۲۱						SO ^۳
۶/۷۱۵		۰/۷۱۹						SO ^۴

همانطور که در جدول بالا مشاهده می شود، تمام مقادیر متغیرهای مرتبط با متغیر پنهان مشخص شده در ستون های مشخص شده بیشتر از ۰.۵ است. در نتیجه می توان گفت که مدل اندازه گیری در زمینه نشانگرهای متغیرهای نهفته از قابلیت اطمینان کافی برخوردار است. جدول بالا مقادیر احتمال (T values) را برای نشانگرها نیز نشان می دهد. از این مقادیر معمولاً به عنوان پارامترهای روایی مرتبط با تحلیل عاملی تأییدی یاد می شود، زیرا روابط بین نشانگرها و متغیرهای نهفته از قبل تعیین شده است. همانطور که

مشاهده می شود، کلیه مقادیر خارج از محدوده (۱/۹۶- ، ۱/۹۶) هستند و معنی دار هستند، بنابراین ابزار تحقیق از اعتبار مناسبی برخوردار است.

جدا از موارد بالا، از بارهای عاملی ارائه شده در جدول بالا برای بررسی اعتبار همگرا ابزار تحقیق نیز استفاده می شود. شرط اعتبار همگرا بودن یک ابزار اندازه گیری این است که سوالات (نشانگرها) برای هر متغیر فعلی توسط پاسخ دهنده همانطور که طراح سوال در نظر گرفته است، فهمیده شود. برای اثبات این که ابزار تحقیق از اعتبار همگرا برخوردار است، باید دو معیار را رعایت کرد: مورد اول اینکه داده های احتمال از ۰/۰۵ کمتر باشد و دوم اینکه مقادیر بارهای عامل مربوطه بیشتر از یا برابر با ۰/۵ باشد. همان گونه که در جدول شماره ۶ مشاهده می شود، هر دو معیار ابزار تحقیق حاضر برآورده شده است و بنابراین پرسشنامه پژوهش از روایی همگرای مناسبی برخوردار است.

روایی (اعتبار) همگرا:

روایی همگرا^۱ در مدل PLS با میانگین واریانس (AVE) تحلیل می شود. این شاخص میزان واریانس ساختاری (متغیر نهفته) را از نشانگرهای خود نشان می دهد. برای این معیار (فارنل و لاکر ۱۹۸۱) مقادیر بیشتر از ۰.۵ پیشنهاد می شود زیرا این مقدار اطمینان می دهد که حداقل ۵۰٪ از واریانس سازه توسط نشانگرهای آن تعریف می شود. نتایج مطالعه روایی همگرا در مطالعه حاضر در زیر ارائه شده است.

جدول ۷- روایی همگرای سازه های (متغیرهای مکنون) تحقیق

نام اختصاری متغیر	متغیر	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)
CF	عوامل فرهنگی	۰/۶۸۳
EF	عوامل اقتصادی	۰/۵۰۱
SF	عوامل اجتماعی	۰/۸۱۷
FF	عوامل خانوادگی	۰/۷۶۵
IF	عوامل فردی	۰/۷۱۷
SO	وقوع خودکشی	۰/۵۹۵

^۱ Convergent validity

همان گونه که در جدول شماره ۷ مشاهده می شود، تمام مقادیر میانگین واریانس استخراج شده بیشتر از ۰.۵ است و در نتیجه مدل اندازه گیری از اعتبار همگرایی مناسبی برخوردار می باشد.

بررسی فرضیه های تحقیق:

فرضیه اصلی اول:

عوامل بسیاری بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر دارد.

حال به بررسی ۵ فرضیه فرعی که به فرضیه اصلی اول تحقیق مرتبط می شود، می پردازیم.

بررسی فرضیه فرعی اول:

عوامل فرهنگی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

همان گونه که در شکل شماره ۵ دیده می شود، در بررسی تأثیر متغیر عوامل فرهنگی بر وقوع خودکشی، ضریب مسیر (۰/۲۷۹) برآورد شده است و مقدار T-Value مطابق شکل شماره ۶، برابر است با ۲.۷۹۰ و برای اینکه ضریب قابل معنی دار باشد، تعداد معنی داری آن باید خارج از محدوده (-۱/۹۶ ، ۱/۹۶) باشد، در این حالت سطح معنی داری کوچکتر از ۰.۰۵ می باشد. می توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار است، یعنی عوامل فرهنگی تأثیر معنی داری در وقوع خودکشی در استان سمنان دارد. بنابراین، فرضیه فرعی اول تأیید می شود.

جدول ۸- نتایج مربوط به فرضیه فرعی اول تحقیق

نتیجه	T-Value	ضریب مستقیم
تأیید فرضیه	۲/۷۹۰	وقوع خودکشی ← عوامل فرهنگی

بررسی فرضیه فرعی دوم:

عوامل اقتصادی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

همان گونه که در شکل شماره ۵ دیده می شود. در بررسی تأثیر متغیر عوامل اقتصادی بر وقوع خودکشی، ضریب مسیر (۰/۱۷۶) برآورد شده است. مطابق شکل ۶ ، مقدار T برابر با ۲۰۲۸ است (برای اینکه ضریب قابل توجه باشد، تعداد قابل توجه آن باید خارج از محدوده باشد (۱/۹۶ ، ۱/۹۶)، در این حالت سطح معنی داری ۰/۰۵ کوچکتر است). می توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنی دار است، یعنی عوامل اقتصادی تأثیر معنی داری در وقوع خودکشی در استان سمنان دارد. بنابراین فرضیه فرعی دوم تأیید می شود.

جدول ۹- نتایج مربوط به فرضیه فرعی دوم تحقیق

نتیجه	T-Value	ضریب مستقیم
تأیید فرضیه	۲/۰۲۸	وقوع خودکشی ← عوامل اقتصادی

بررسی فرضیه فرعی سوم :

عوامل اجتماعی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

همان گونه که در شکل شماره ۵ دیده می شود، در بررسی تأثیر متغیر عوامل اجتماعی بر وقوع خودکشی، ضریب مسیر (۰/۱۸۷) برآورد شده است. مطابق شکل شماره ۶ ، مقدار T برابر با ۲/۳۲ است (برای اینکه ضریب معنی دار باشد ، تعداد معنی داری آن باید خارج از محدوده (۱/۹۶ - ۱) باشد ، در این حالت سطح معنی داری ۰.۰۵ کوچکتر است). می توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار است، یعنی عوامل اجتماعی تأثیر معنی داری در وقوع خودکشی در استان سمنان دارد. بنابراین، فرضیه فرعی سوم تأیید می شود.

جدول ۱۰- نتایج مربوط به فرضیه فرعی سوم تحقیق

نتیجه	T-Value	ضریب مستقیم
تأیید فرضیه	۲/۳۲	وقوع خودکشی ← عوامل اجتماعی

بررسی فرضیه فرعی چهارم :

عوامل خانوادگی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

همان گونه که در شکل شماره ۵ دیده می شود، در بررسی تاثیر متغیر عوامل خانوادگی بر وقوع خودکشی، ضریب مسیر به میزان (۰/۲۱۱) برآورد شده است و مطابق با شکل شماره ۶ مقدار T-Value برابر ۲/۱۱ می باشد (برای معنادار بودن یک ضریب، عدد معنی داری آن باید خارج از محدوده (۱/۹۶، ۱-۹۶) باشد که در این صورت از سطح معنی داری ۰/۰۵ کوچکتر است). می توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنی دار است یعنی عوامل خانوادگی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تأثیر معنی داری دارد. بنابراین فرضیه فرعی چهارم تأیید می گردد.

جدول ۱۱- نتایج مربوط به فرضیه فرعی چهارم تحقیق

نتیجه	T-Value	ضریب مستقیم
تأیید فرضیه	۲/۱۱	وقوع خودکشی ← عوامل خانوادگی

بررسی فرضیه فرعی پنجم :

عوامل فردی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

همان گونه که در شکل شماره ۵ دیده می شود، در بررسی تاثیر متغیر عوامل فردی بر وقوع خودکشی، ضریب مسیر به میزان (۰/۲۳۲) برآورد شده است و مطابق با شکل شماره ۶ مقدار T-Value برابر ۲/۷۱ می باشد (برای معنادار بودن یک ضریب، عدد معنی داری آن باید خارج از محدوده (۱/۹۶، ۱-۹۶) باشد که در این صورت از سطح معنی داری ۰/۰۵ کوچکتر است). می توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنی دار است یعنی عوامل فردی بر وقوع خودکشی تأثیر معنی داری دارد. بنابراین فرضیه فرعی پنجم تأیید می گردد.

جدول ۱۲- نتایج مربوط به فرضیه فرعی پنجم تحقیق

نتیجه	T-Value	ضریب مستقیم
تأیید فرضیه	۲/۷۱	وقوع خودکشی ← عوامل فردی

فرضیه اصلی دوم:

آموزه های دینی بر رابطه عوامل موثر بر خودکشی و وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

حال به بررسی ۵ فرضیه فرعی که به فرضیه اصلی دوم تحقیق مرتبط می شود، می پردازیم.

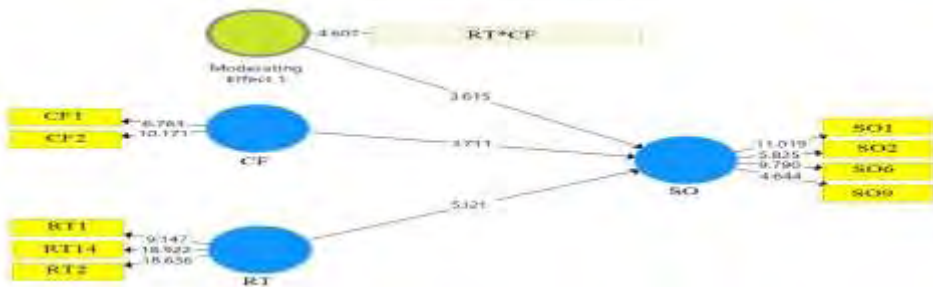
بررسی فرضیه فرعی ششم

آموزه های دینی بر رابطه عوامل فرهنگی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

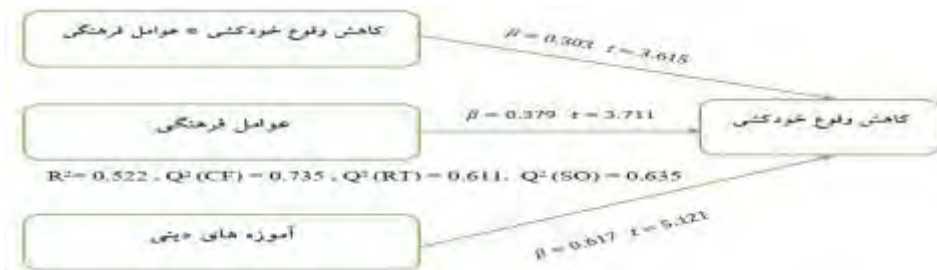
در فرضیه فرعی ششم متغیر مستقل عوامل فرهنگی، متغیر وابسته کاهش وقوع خودکشی و متغیر تعدیلی آموزه های دینی میباشد. با توجه به مطالب فوق مدل فرضیه فرعی ششم با معادلات ساختاری به شکل زیر بیان میشود :

شکل ۷- مدل مفهومی برازش شده در حالت تخمین استاندارد فرضیه فرعی ششم

شکل ۸- مدل مفهومی برازش شده در حالت معناداری پارامترها برای فرضیه فرعی ششم

$.۷۳۵, Q^2 (RT) = ۰,۶۱۱, Q^2 (SO) = ۰,۶۳۵$

شکل ۹- معادلات ساختاری فرضیه فرعی ششم

با توجه به مدل برازش داده شکل شماره ۷ ضریب رگرسیونی استاندارد شده تاثیر عوامل فرهنگی بر کاهش وقوع خودکشی برابر ۰.۳۷۹، ضریب رگرسیونی تاثیر آموزه های دینی بر کاهش وقوع خودکشی برابر ۰.۶۱۷ و همچنین ضریب رگرسیونی متغیر تعدیلی آموزه های دینی در رابطه بین عوامل فرهنگی و کاهش وقوع خودکشی برابر ۰.۳۰۳ می باشد. هم چنین مقدار ضریب تعیین (R^2) برابر ۰.۵۲۲ است. مقدار آماره Q^2 که معرف تناسب پیش بین مدل است برای متغیر کاهش وقوع خودکشی برابر ۰.۶۳۵ و برای متغیر آموزه های دینی برابر ۰.۶۱۱ و برای متغیر عوامل فرهنگی برابر ۰.۷۳۵ می باشد که مثبت بودن این مقادیر نشان دهنده تناسب پیش بین برای این سازه ها می باشد. با توجه به اینکه اعداد آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و AVE همگی درباره مربوطه قرار گرفته اند، می توان مناسب بودن وضعیت پایایی و روایی همگرایی روابط بیرونی مدل پژوهش را تایید کرد.

جدول ۱۳- نتایج سه معیار آلفای کرونباخ، پایایی و روایی همگرا برای فرضیه فرعی ششم

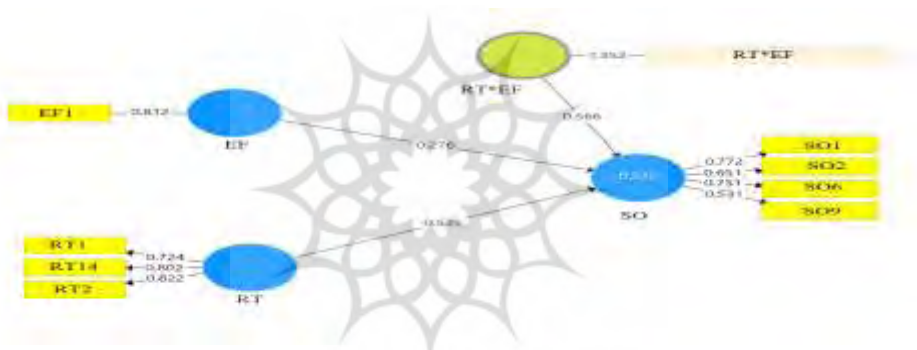
متغیرها	ضریب آلفای کرونباخ (Alpha > ۰,۷)	ضریب پایایی ترکیبی (Alpha > ۰,۷)	میانگین واریانس استخراجی (AVE > ۰,۵)
آموزه های دینی	۰.۹۵۳	۰.۹۵۷	۰.۷۱۳
کاهش وقوع خودکشی	۰.۹۶۳	۰.۹۷۱	۰.۷۱۱
عوامل فرهنگی	۰.۹۵۹	۰.۹۷۹	۰.۹۴۱

به طور کلی نتایج بدست آمده حاکی بر تایید فرضیه فرعی ششم پژوهش می باشد. یعنی آموزه های دینی می تواند یک عامل تاثیر گذار بین عوامل فرهنگی و کاهش وقوع خودکشی باشد.

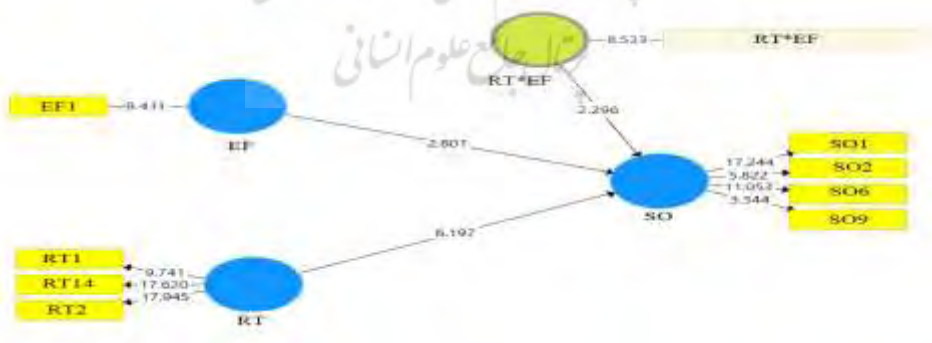
بررسی فرضیه فرعی هفتم

آموزه های دینی بر رابطه عوامل اقتصادی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

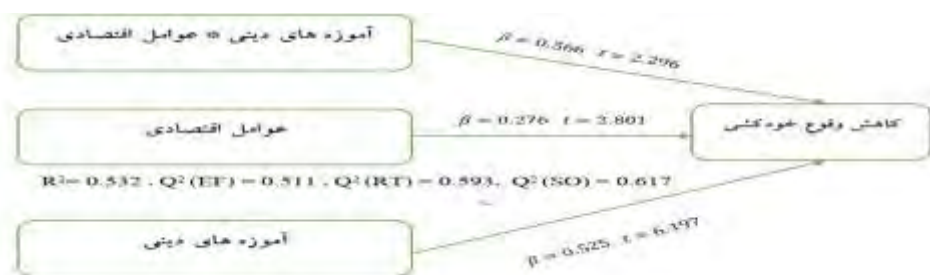
در فرضیه فرعی هفتم متغیر مستقل عوامل اقتصادی، متغیر وابسته کاهش وقوع خودکشی و متغیر تعدیلی آموزه های دینی می باشد. با توجه به مطالب فوق مدل فرضیه فرعی هفتم با معادلات ساختاری به شکل زیر بیان میشود:

شکل ۱۰- مدل مفهومی برازش شده در حالت تخمین استاندارد فرضیه فرعی هفتم

شکل ۱۱- مدل مفهومی برازش شده در حالت معناداری پارامترها برای فرضیه فرعی هفتم

شکل ۱۲- معادلات ساختاری فرضیه فرعی هفتم

با توجه به مدل برازش داده شده شکل ۱۰ ضریب رگرسیونی استاندارد شده تاثیر عوامل اقتصادی بر وقوع خودکشی برابر ۰.۲۷۶، ضریب رگرسیونی تاثیر آموزه های دینی بر کاهش وقوع خودکشی برابر ۰.۵۲۵ و همچنین ضریب رگرسیونی متغیر تعدیلی آموزه های دینی در رابطه بین عوامل اقتصادی و وقوع خودکشی برابر ۰.۵۶۶ می باشد. هم چنین مقدار ضریب تعیین (R^2) برابر ۰.۵۳۲ است. مقدار آماره Q^2 که معرف تناسب پیش بین مدل است برای متغیر وقوع خودکشی برابر ۰.۶۱۷ و برای متغیر آموزه های دینی برابر ۰.۵۹۳ و برای متغیر عوامل اقتصادی برابر ۰.۵۱۱ می باشد که مثبت بودن این مقادیر نشان دهنده تناسب پیش بین برای این سازه ها می باشد. با توجه به اینکه اعداد آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و AVE همگی در بازه مربوطه قرار گرفته اند، می توان مناسب بودن وضعیت پایایی و روایی همگرای روابط بیرونی مدل پژوهش را تایید کرد

جدول ۱۴- نتایج سه معیار آلفای کرونباخ، پایایی و روایی همگرا برای فرضیه فرعی هفتم

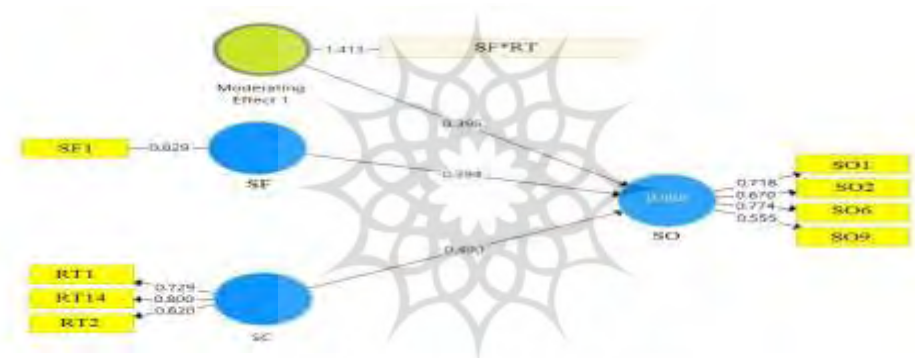
متغیرها	ضریب آلفای کرونباخ (Alpha > ۰,۷)	ضریب پایایی ترکیبی (Alpha > ۰,۷)	میانگین واریانس استخراجی (AVE > ۰,۵)
آموزه های دینی	۰.۹۷۳	۰.۹۷۴	۰.۶۹۵
کاهش وقوع خودکشی	۰.۹۳۲	۰.۹۵۱	۰.۶۱۱
عوامل اقتصادی	۰.۹۱۴	۰.۹۲۳	۰.۷۲۳

به طور کلی نتایج بدست آمده حاکی بر تایید فرضیه فرعی هفتم پژوهش می باشد. یعنی آموزه های دینی می تواند یک عامل تاثیر گذار بین عوامل اقتصادی و کاهش وقوع خودکشی باشد.

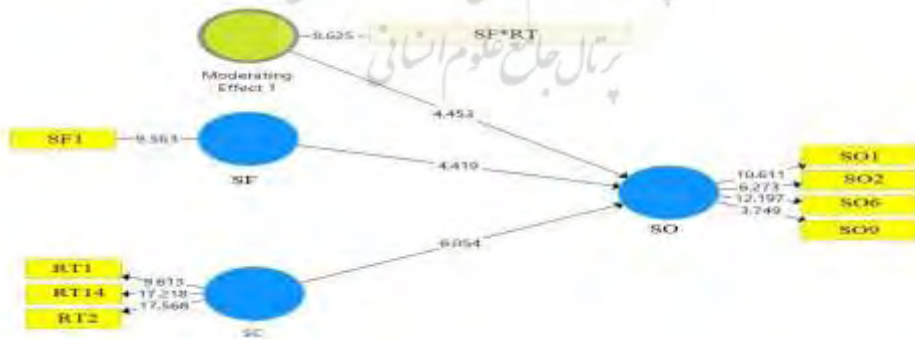
بررسی فرضیه فرعی هشتم

آموزه های دینی بر رابطه عوامل اجتماعی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

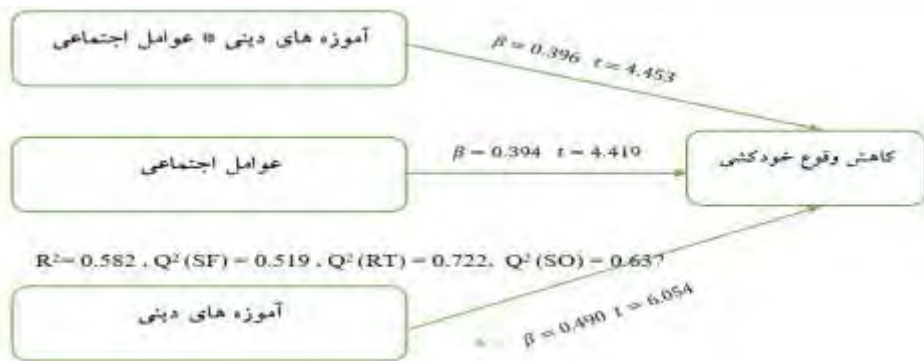
در فرضیه فرعی هشتم متغیر مستقل عوامل اجتماعی، متغیر وابسته کاهش وقوع خودکشی و متغیر تعدیلی آموزه های دینی می باشد. با توجه به مطالب فوق مدل فرضیه فرعی هشتم با معادلات ساختاری به شکل زیر بیان میشود:

شکل ۱۳- مدل مفهومی برازش شده در حالت تخمین استاندارد فرضیه فرعی هشتم

شکل ۱۴- مدل مفهومی برازش شده در حالت معناداری پارامترها برای فرضیه فرعی هشتم

شکل ۱۵- معادلات ساختاری فرضیه فرعی هشتم

با توجه به مدل برازش داده شده شکل شماره ۱۳ ضریب رگرسیونی استاندارد شده تاثیر عوامل اجتماعی بر وقوع خودکشی برابر ۰.۳۹۴، ضریب رگرسیونی تاثیر آموزه های دینی بر وقوع خودکشی برابر ۰.۴۹۰ و همچنین ضریب رگرسیونی متغیر تعدیلی آموزه های دینی در رابطه بین عوامل فرهنگی و وقوع خودکشی برابر ۰.۳۹۶ می باشد. هم چنین مقدار ضریب تعیین (R^2) برابر ۰.۵۸۲ است. مقدار آماره Q^2 که معرف تناسب پیش بین مدل است برای متغیر وقوع خودکشی برابر ۰.۶۳۲ و برای متغیر آموزه های دینی برابر ۰.۷۲۲ و برای متغیر عوامل اجتماعی برابر ۰.۵۱۹ می باشد که مثبت بودن این مقادیر نشان دهنده تناسب پیش بین برای این سازه ها می باشد. با توجه به اینکه اعداد آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و AVE همگی در بازه مربوطه قرار گرفته اند، می توان مناسب بودن وضعیت پایایی و روایی همگرایی روابط بیرونی مدل پژوهش را تایید کرد.

جدول ۱۵- نتایج سه معیار آلفای کرونباخ، پایایی و روایی همگرا

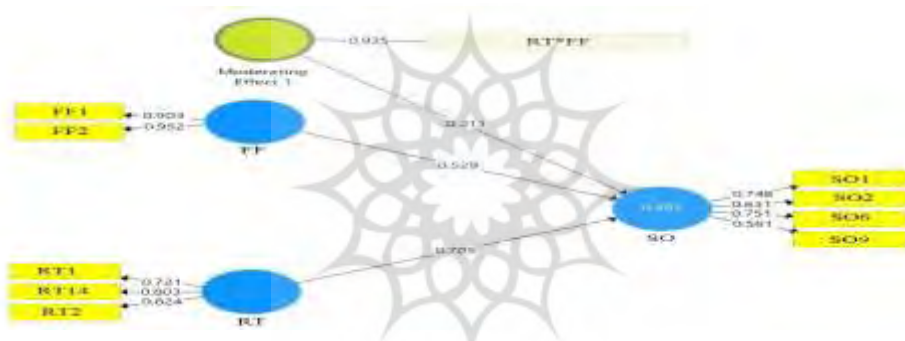
متغیرها	ضریب آلفای کرونباخ (Alpha > ۰.۷)	ضریب پایایی ترکیبی (Alpha > ۰.۷)	میانگین واریانس استخراجی (AVE > ۰.۵)
آموزه های دینی	۰.۹۵۳	۰.۹۵۷	۰.۷۱۳
کاهش وقوع خودکشی	۰.۹۶۳	۰.۹۷۱	۰.۷۱۱
عوامل اجتماعی	۰.۹۵۹	۰.۹۷۹	۰.۹۴۱

به طور کلی نتایج بدست آمده حاکی بر تایید فرضیه فرعی هشتم پژوهش می باشد. یعنی آموزه های دینی می تواند یک عامل تاثیر گذار بین عوامل اجتماعی و کاهش خودکشی باشد.

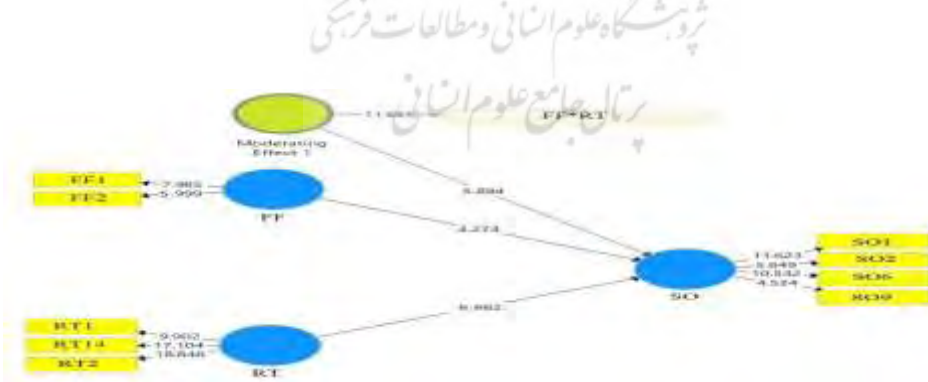
بررسی فرضیه فرعی نهم

آموزه های دینی بر رابطه عوامل خانوادگی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

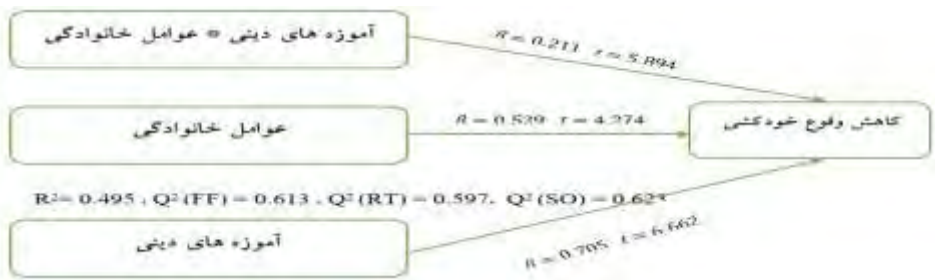
در فرضیه فرعی نهم متغیر مستقل عوامل خانوادگی، متغیر وابسته کاهش وقوع خودکشی و متغیر تعدیلی آموزه های دینی می باشد. با توجه به مطالب فوق مدل فرضیه فرعی نهم با معادلات ساختاری به شکل زیر بیان میشود :

شکل ۱۶- مدل مفهومی برازش شده در حالت تخمین استاندارد فرضیه فرعی نهم

شکل ۱۷- مدل مفهومی برازش شده در حالت معناداری پارامترها برای فرضیه فرعی هشتم

شکل ۱۸- معادلات ساختاری فرضیه فرعی هشتم

با توجه به مدل برازش داده شکل شماره ۱۶ ضریب رگرسیونی استاندارد شده تاثیر عوامل خانوادگی بر وقوع خودکشی برابر ۰.۵۲۹، ضریب رگرسیونی تاثیر آموزه های دینی بر وقوع خودکشی برابر ۰.۷۰۵ و همچنین ضریب رگرسیونی متغیر تعدیلی آموزه های دینی در رابطه بین عوامل خانوادگی و کاهش وقوع خودکشی برابر ۰.۲۱۱ می باشد. هم چنین مقدار ضریب تعیین (R^2) برابر ۰.۴۹۵ است. مقدار آماره Q^2 که معرف تناسب پیش بین مدل است برای متغیر وقوع خودکشی برابر ۰.۶۲۳ و برای متغیر آموزه های دینی برابر ۰.۵۹۷ و برای متغیر عوامل خانوادگی برابر ۰.۶۱۳ می باشد که مثبت بودن این مقادیر نشان دهنده تناسب پیش بین برای این سازه ها می باشد. با توجه به اینکه اعداد آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و AVE همگی در بازه مربوطه قرار گرفته اند، می توان مناسب بودن وضعیت پایایی و روایی همگرایی روابط بیرونی مدل پژوهش را تایید کرد

جدول ۱۶- نتایج سه معیار آلفای کرونباخ، پایایی و روایی همگرا

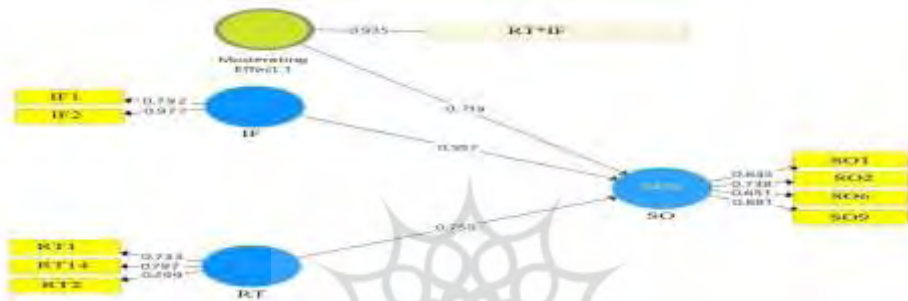
متغیرها	ضریب آلفای کرونباخ (Alpha > ۰,۷)	ضریب پایایی ترکیبی (Alpha > ۰,۷)	میانگین واریانس استخراجی (AVE > ۰,۵)
آموزه های دینی	۰.۸۳۲	۰.۸۱۶	۰.۷۱۹
کاهش وقوع خودکشی	۰.۷۲۳	۰.۷۱۵	۰.۷۵۶
عوامل خانوادگی	۰.۹۱۲	۰.۷۴۳	۰.۷۷۵

به طور کلی نتایج بدست آمده حاکی بر تایید فرضیه فرعی نهم پژوهش می باشد. یعنی آموزه های دینی می تواند یک عامل تاثیر گذار بین عوامل خانوادگی و کاهش وقوع خودکشی باشد.

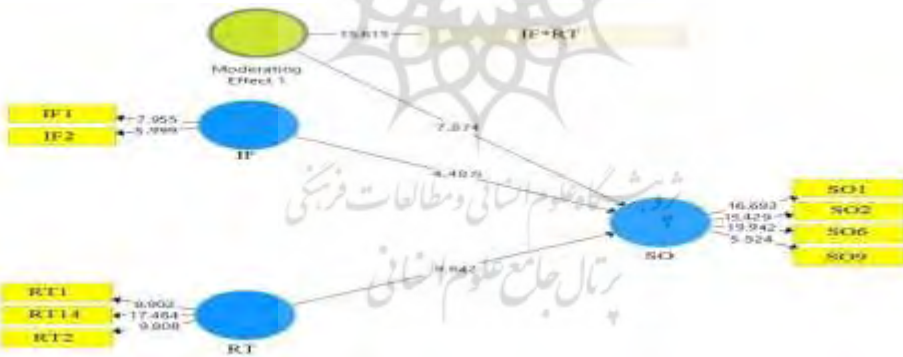
بررسی فرضیه فرعی دهم

آموزه های دینی بر رابطه عوامل فردی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

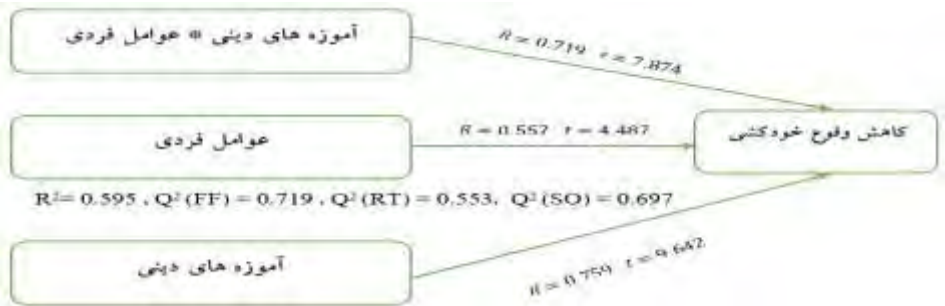
در فرضیه فرعی دهم متغیر مستقل عوامل فردی، متغیر وابسته کاهش وقوع خودکشی و متغیر تعدیلی آموزه های دینی می باشد. با توجه به مطالب فوق مدل فرضیه فرعی دهم با معادلات ساختاری به شکل زیر بیان میشود:

شکل ۱۹- مدل مفهومی برازش شده در حالت تخمین استاندارد فرضیه فرعی نهم

شکل ۲۰- مدل مفهومی برازش شده در حالت معناداری پارامترها برای فرضیه فرعی دهم

شکل ۲۱- معادلات ساختاری فرضیه فرعی دهم

با توجه به مدل برازش داده شکل شماره ۱۹ ضریب رگرسیونی استاندارد شده تاثیر عوامل فردی بر وقوع خودکشی برابر ۰.۵۵۷، ضریب رگرسیونی تاثیر آموزه های دینی بر کاهش وقوع خودکشی برابر ۰.۷۱۹ و همچنین ضریب رگرسیونی متغیر تعدیلی آموزه های دینی در رابطه بین عوامل خانوادگی و کاهش وقوع خودکشی برابر ۰.۷۱۹ می باشد. هم چنین مقدار ضریب تعیین (R^2) برابر ۰.۴۹۵ است. مقدار آماره Q^2 که معرف تناسب پیش بین مدل است برای متغیر وقوع خودکشی برابر ۰.۶۹۷ و برای متغیر آموزه های دینی برابر ۰.۵۵۳ و برای متغیر عوامل خانوادگی برابر ۰.۷۱۹ می باشد که مثبت بودن این مقادیر نشان دهنده تناسب پیش بین برای این سازه ها می باشد. با توجه به اینکه اعداد آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و AVE همگی در بازه مربوطه قرار گرفته اند، می توان مناسب بودن وضعیت پایایی و روایی همگرایی روابط بیرونی مدل پژوهش را تایید کرد.

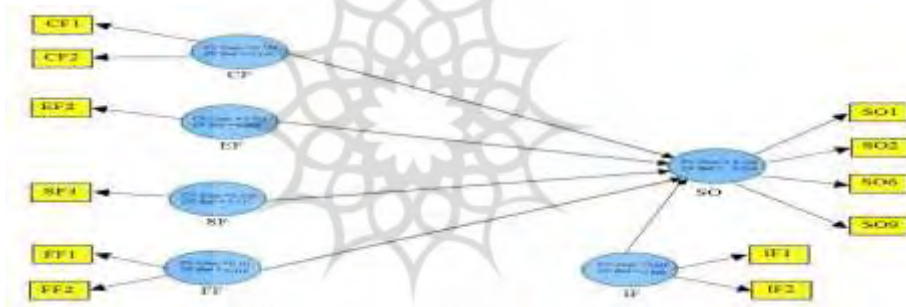
جدول ۱۷- نتایج سه معیار آلفای کرونباخ، پایایی و روایی همگرا

متغیرها	ضریب آلفای کرونباخ (Alpha > ۰.۷)	ضریب پایایی ترکیبی (Alpha > ۰.۷)	میانگین واریانس استخراجی (AVE > ۰.۵)
آموزه های دینی	۰.۸۳۲	۰.۸۱۶	۰.۷۱۹
کاهش وقوع خودکشی	۰.۷۲۳	۰.۷۱۵	۰.۷۵۶
عوامل فردی	۰.۹۱۲	۰.۷۴۳	۰.۷۷۵

به طور کلی نتایج بدست آمده حاکی بر تایید فرضیه فرعی نهم پژوهش می باشد. یعنی آموزه های دینی می تواند یک عامل تاثیر گذار بین عوامل خانوادگی و کاهش وقوع خودکشی باشد.

بررسی شاخص های برازش مدل:

برای ارزیابی کیفیت یا اعتبار مدل ، از یک آزمون اعتبار استفاده می شود که شامل شاخص اعتبار اشتراک^۱ و بررسی اعتبار حشو یا افزونگی^۲ است. شاخص اشتراک کیفیت مدل اندازه گیری هر بلوک را اندازه گیری می کند. شاخص حشو که با نام Q^2 استون-گیسر نیز شناخته می شود ، کیفیت مدل ساختاری هر بلوک درون زا را با در نظر گرفتن مدل اندازه گیری اندازه گیری می کند. مقادیر مثبت این شاخص ها نشان دهنده کیفیت مناسب و قابل قبول اندازه گیری و مدل ساختاری است. نتایج برازش در جدول ۱۸ ارائه شده است.

شکل ۲۲- شاخص های برازش مدل

جدول ۱۸- شاخص های اشتراک (CV Com) و شاخص حشو (CV Red)

نام اختصاری متغیر	متغیر	CV Com	CV Red
CF	عوامل فرهنگی	۰/۱۴۰	۰/۱۴۰
EF	عوامل اقتصادی	۰/۰۶۲	۰/۰۶۲
SF	عوامل اجتماعی	۰/۱۳۲	۰/۱۲۷
FF	عوامل خانوادگی	۰/۱۱۱	۰/۱۱۹

^۱ CV-Communality

IF	عوامل فردی	۰/۲۱۱	۰/۲۰۹
SO	وقوع خودکشی	۰/۲۰۸	۰/۰۵۶

خلاصه نتایج فرضیه‌ها و مدل پیشنهادی

پس از بررسی فرضیه‌های تحقیق می‌توان در مورد فرضیه‌ها و مدل تحقیق به یک نتیجه گیری کلی دست یافت. نتایج کلی فرضیه‌های تحقیق و مدل کلی تحقیق در جدول ۱۹ ارائه گردیده است.

جدول ۱۹- خلاصه‌ی نتایج آزمون فرضیه

ردیف	نتیجه آزمون	فرضیه	ضریب مسیر	T-value
۱	تأیید فرضیه	عوامل فرهنگی ← وقوع خودکشی	۰/۲۷۹	۲/۷۹
۲	تأیید فرضیه	عوامل اقتصادی ← وقوع خودکشی	۰/۱۷۶	۲/۰۲۸
۳	تأیید فرضیه	عوامل اجتماعی ← وقوع خودکشی	۰/۱۸۷	۲/۳۲
۴	تأیید فرضیه	عوامل خانوادگی ← وقوع خودکشی	۰/۲۱۱	۲/۱۱
۵	تأیید فرضیه	عوامل فردی ← وقوع خودکشی	۰/۲۳۲	۲/۷۱
۵	تأیید فرضیه	آموزه های دینی تاثیر عوامل فرهنگی بر وقوع خودکشی را تعدیل می‌کند.		
۶	تأیید فرضیه	آموزه های دینی تاثیر عوامل اقتصادی بر وقوع خودکشی را تعدیل می‌کند.		
۷	تأیید فرضیه	آموزه های دینی تاثیر عوامل اجتماعی بر وقوع خودکشی را تعدیل می‌کند.		
۸	تأیید فرضیه	آموزه های دینی تاثیر عوامل خانوادگی بر وقوع خودکشی را تعدیل می‌کند.		

بحث و نتیجه‌گیری

در این مطالعه، پس از بررسی داده ها ، نتایج مدل سازی معادلات ساختاری، تأثیر عوامل موثر بر خودکشی بر وقوع خودکشی و همچنین نقش آموزه های دینی بر این رابطه آزمایش شده است. در این مطالعه با استفاده از روش های آماری ده فرضیه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که نتیجه آن به شرح زیر است:

فرضیه اصلی ۱ : عوامل بسیاری بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر دارد.

فرضیه فرعی اول: عوامل فرهنگی بروقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی اول در بردارنده متغیر عوامل فرهنگی و وقوع خودکشی بود که بعنوان اولین فرضیه تحقیق مورد بررسی قرار گرفته است و اثر مثبت و معنادار عوامل فرهنگی بر وقوع خودکشی اثبات گردید.

فرضیه فرعی دوم : عوامل اقتصادی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی دوم در بردارنده اثر مثبت و معنی دار عوامل اقتصادی بر وقوع خودکشی بود که تأیید شد.

فرضیه فرعی سوم: عوامل اجتماعی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی سوم در بردارنده متغیر عوامل اجتماعی و وقوع خودکشی بود که تأیید گردید.

فرضیه فرعی چهارم : عوامل خانوادگی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی چهارم در بردارنده اثر مثبت و معنی دار عوامل خانوادگی بر وقوع خودکشی بود که تأیید شد.

فرضیه فرعی پنجم : عوامل فردی بر وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی چهارم در بردارنده اثر مثبت و معنی دار عوامل فردی بر وقوع خودکشی بود که تأیید شد.

فرضیه اصلی ۲: آموزه های دینی بر رابطه عوامل موثر بر خودکشی و وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی ششم: آموزه های دینی بر رابطه عوامل فرهنگی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی ششم که نشانگر تاثیر آموزه های دینی بر ارتباط بین عوامل فرهنگی و کاهش وقوع خودکشی می باشد در این تحقیق تأیید شده است.

فرضیه فرعی هفتم: آموزه های دینی بر رابطه عوامل اقتصادی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی هفتم که نشانگر تاثیر آموزه های دینی بر ارتباط بین عوامل اقتصادی و کاهش وقوع خودکشی می باشد در این تحقیق تأیید شده است.

فرضیه فرعی هشتم: آموزه های دینی بر رابطه عوامل اجتماعی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی هشتم که نشانگر تاثیر آموزه های دینی بر ارتباط بین عوامل اجتماعی و کاهش وقوع خودکشی می باشد در این تحقیق تأیید شده است.

فرضیه فرعی نهم: آموزه های دینی بر رابطه عوامل خانوادگی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی هشتم که نشانگر تاثیر آموزه های دینی بر ارتباط بین عوامل خانوادگی و کاهش وقوع خودکشی می باشد در این تحقیق تأیید شده است.

فرضیه فرعی دهم: آموزه های دینی بر رابطه عوامل فردی و کاهش وقوع خودکشی در استان سمنان تاثیر معنادار دارد.

فرضیه فرعی هشتم که نشانگر تاثیر آموزه های دینی بر ارتباط بین عوامل فردی و وقوع خودکشی می باشد در این تحقیق تأیید شده است.

محدودیت های پژوهش

به دلیل اینکه جامعه‌ی آماری این پژوهش استان سمنان بوده، پژوهش حاضر جهت تعمیم نتایج به همه‌ی استان ها، با محدودیت مواجه است.

در این پژوهش از پرسشنامه استفاده گردید، در نتیجه ممکن است برخی از افراد از ارائه پاسخ واقعی خودداری کرده و پاسخ غیر واقعی داده باشند.

تعداد زیاد پرسش های پرسشنامه ها به طولانی شدن زمان اجرای آن انجامید که بر مقدار دقت پاسخ های شرکت کنندگان بی تاثیر نبوده است.

منابع

قرآن کریم

اردبیلی، محمدعلی، حقوق جزای عمومی، جلد ۱، تهران، نشر میزان چاپ اول، ۱۳۷۹.

استنگل، اروین، خودکشی، ترجمه حمید صاحب جمع، تهران، نشر اشرفی، ۱۳۴۷.

دورکیم، امیل، خودکشی، ترجمه نادر سالارزاده امیری، تهران، بی نا، ۱۳۷۸.

مشایی، ناهید، عقدایی، فاطمه. (۱۳۹۹). نقش اصلاح ارتباطات بر مبنای آموزه‌های

دینی در افکار خودکشی‌گرایانه. آموزه های تربیتی در قرآن و حدیث، ۶(۱)، ۶۳-۸۴. doi:

۱۰.۲۲۰۳۴/۱۱۱۱۱.۲۰۲۰.۲۴۰۰۱۷

Martin, W. T. (۱۹۸۴). Religiosity and United States suicide rates, ۱۹۷۲-۱۹۷۸. *Journal of Clinical Psychology*, ۴۰, ۱۱۶۶-۱۱۶۹.

Mehmet Eskin a, Nazlı Baydar a, Mayssah El-Nayal b, Nargis Asad c, Isa Multazam Noor d, Mohsen Rezaeian e, Ahmed M. Abdel-Khalek f, Fadia Al Buhairan g, Hacer Harlak h, Motasem Hamdan i, Anwar Mechri j, Ulker Isayeva k, Yousef Khader l, Aqeel Khan m, Alaa Al Sayyari n,o, Albaraa Khader l, Bahareh Behzadi e, Cennet S_afak Oztürk h, Hazem Agha i, Laifa Annisa Hendarmin p, Murad Moosa Khan c, ۲۰۲۰, Associations of religiosity, attitudes towards suicide and religious coping with suicidal ideation and suicide attempts in ۱۱ muslim countries, <http://hdl.handle.net/۲۰,۵۰۰,۱۲۳۲۳/۴۸۱۵>

Morphew JA: Religion and attempted suicide. *Int J Soc Psychiatry* ۱۹۶۸; ۱۴:۱۸۸-۱۹۲

Neeleman, J., Halpern, D., Leon, D., & Lewis, G. T. (۱۹۹۷). Tolerance of suicide, religion, and suicide rates: An ecological and individual study in ۱۹ Western countries. *Psychological Medicine*, ۲۲۷, ۱۱۶۵-۱۱۷۱. doi:۱۰.۱۰۱۷/S۰۰۳۳۲۹۱۷۹۷۰۰۵۳۵۷.

Nelson FL: Religiosity and self-destructive crises in the institutionalized elderly. *Suicide Life Threat Behav* ۱۹۷۷; ۷:۶۷-۷۴

Niederkrotenthaler, T., Braun, M., Pirkis, J., Till, B., Stack, S., Sinyor, M., Tran, U. S., Voracek, M., Cheng, Q., Arendt, F., Scherr, S., Yip, P. S. F., & Spittal, M. J. (۲۰۲۰). Association between suicide reporting in the media and suicide: Systematic review and meta-analysis. *BMJ*, ۳۶۸, m۵۷۵. <https://doi.org/10.1136/bmj.m575>

Pargament, K.I., Smith, B.W., Koenig, H.G., Perez, L., ۱۹۹۸. Patterns of positive and negative religious coping with major life stressors. *J. Sci. Stud. Relig.* ۳۷, ۷۱۰-۷۲۴. <https://doi.org/10.2307/1388152>.

Peng, S., Yang, X.Y., Rockett, I.R.H., ۲۰۱۹. A typology of social capital and its mixed blessing for suicidal ideation: a multilevel study of college students. *Soc. Sci. Med.* ۲۴۳ <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2019.112640>.

Pescosolido, B.A., ۱۹۹۰. The social context of religious integration and suicide: pursuing the network explanation. *Socio. Q.* ۳۱, ۳۳۷-۳۵۷. <https://doi.org/10.1111/j.1533-8525.1990.tb0332.x>.

Pridmore, S., & Pasha, M. I. (۲۰۰۴). Psychiatry and Islam. *Australian Psychiatry*, ۱۲, ۳۸۰-۳۸۵.

Rasic, D. T., Belik, S. L., Elias, B., Katz, L. Y., Enns, M., & Sareen, J. (۲۰۰۹). Spirituality, religion and suicidal behavior in a nationally representative sample. *Journal of Affective Disorders*, ۱۱۴(۱-۳), ۳۲-۴۰. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2008.08.007>.

Ryan E. Lawrence MD, MDiva, Maria A. Oquendo MD & Barbara Stanley (۲۰۱۵). Religion and Suicide Risk: A Systematic Review. <http://www.tandfonline.com/loi/usui20>

S. M. Yasir Arafat , Sheikh Shoib , Marthoenis Marthoenis , Sujita Kumar Kar , Vikas Menon , Muhammad Ittefaq & Russell Kabir (۲۰۲۰): Media reporting of suicide in Muslim countries, *Mental Health, Religion & Culture*, DOI: 10.1080/13674676.2020.1820362

Identifying the effective factors on the occurrence of suicide among the residents of Semnan province and presenting strategies to reduce it with emphasis on religious teachings

Authors

hosein noroozian

Abstract

Suicide is a problem that is plaguing human societies today, and unfortunately its statistics are increasing rapidly. Although the suicide rate in Iran is lower than in industrialized countries, but in recent years we have witnessed an increase in the number of suicides, which has caused concern among officials and the identification of its causes and ways to deal with it. Research has shown that religious teachings can be effective as a way to prevent psychological problems such as suicide. This study, which was conducted in Semnan province, seeks to identify the factors affecting the occurrence of suicide among residents of Semnan province and provide solutions to reduce it with emphasis on religious teachings. It is practical in terms of purpose and descriptive and It is of survey-analytical type. The study population is the family of those who have been involved in some way with the phenomenon of suicide, the number of which is about ۵۰۰ people and the statistical sample is ۲۱۷ people who were randomly selected. Findings showed that cultural factors, economic factors, social factors, family factors, individual factors affect the occurrence of suicide in Semnan province. Also, religious teachings have a significant effect on the relationship between cultural and economic factors and social factors and family and individual factors with reducing the incidence of suicide in Semnan province.

Key words: Suicide, religious teachings, suicide prevention, Semnan